

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat IŞIKHAN** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **30.04.2026**

Gülderen YARLI
Van Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2026 yılı mart ayı işgücü verilerine göre işsizlik oranı yüzde 8,1'e gerilemiş, istihdamda artış kaydedilmiştir. Ancak geniş tanımlı işsizliği ifade eden atıl işgücü oranındaki yükseliş, işgücü piyasasında yapısal sorunların devam ettiğini göstermektedir.

Özellikle kadın işsizliği, Türkiye işgücü piyasasının en önemli sorun alanlarından biri olmaya devam etmektedir. Mart ayı verilerine göre erkeklerde işsizlik oranı yüzde 6,8 iken, kadınlarda bu oran yüzde 10,7 olarak gerçekleşmiştir. Kadınların işgücüne katılım oranının düşüklüğü, kayıt dışı ve güvencesiz işlerde yoğunlaşmaları, bakım yükümlülükleri ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadın işsizliğini derinleştiren temel faktörlerdir. Bu durum, özellikle dezavantajlı bölgelerde daha da ağırlaşmaktadır.

Ayrıca işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki mevcut tablo, resmi veriler ile saha raporları arasında ciddi farklılıklar bulunduğunu göstermektedir. Uzun çalışma saatleri, düşük ücretler, yetersiz denetim, taşeronlaşma ve sendikasızlaştırma gibi uygulamalar ise yalnızca iş güvenliğini zayıflatmakla kalmayıp, başta yaşam hakkı olmak üzere birden fazla temel hakkın ihlaline yol açmaktadır. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre 2026 yılı mart ayında en az 148 işçi yaşamını yitirmiş, yılın ilk üç ayında bu sayı 432'ye ulaşmıştır. Bu ölümlerin büyük bölümünün önlenabilir nedenlere dayandığı belirtilmektedir. Kadın işçiler, güvencesiz çalışma koşulları ve işyerinde maruz kaldıkları ayrımcılık nedeniyle daha kırılgan bir konumda bulunmakta; göçmen işçiler ve işçileştirilen çocuklar açısından tablo daha da ağırlaşmaktadır. Ayrıca sendikasız çalışmanın yaygınlığı, işçilerin hak arama yollarını fiilen sınırlamaktadır.

Van ili özelinde ise işsizlik oranlarının Türkiye ortalamasının üzerinde seyrettiği bilinmektedir. Kentte kadın işsizliği ve kadınların istihdama katılımı ciddi bir sorun alanı olarak öne çıkmaktadır. Bölgedeki sınırlı sanayi, ekonomik faaliyetler, mevsimlik tarım işçiliği ve güvencesiz çalışma biçimleri, işsizliği ve yoksulluğu derinleştirmektedir.

Ülke genelinde; ücretlerin ödenmemesi, geç ödenmesi, sigortasız çalıştırma ve kötü çalışma koşulları nedeniyle sık sık iş bırakma eylemleri ve grevler yaşanmaktadır. Bu süreçlerde kadın işçilerin yaşadığı hak ihlalleri çoğu zaman görünmez kalmaktadır.

Var olan bu tablonun bütünlüğü; işsizlik, kadın işsizliği, iş cinayetleri ve emek sömürsü gibi sorunların bütüncül ve yapısal bir sorun halini aldığı göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. TÜİK tarafından açıklanan dar tanımlı işsizlik oranı ile atıl işgücü oranı arasındaki farkın giderek açılmasının nedenleri nelerdir? Bakanlığınız bu durumu nasıl değerlendirmektedir?
2. TÜİK verilerine göre kadın işsizliğinin erkek işsizliğine kıyasla yüksek seyretmesinin temel nedenleri nelerdir? Bakanlığınız bu konuda hangi politika ve programları yürütmektedir?
3. Türkiye genelinde ve Van ilinde kadınların işgücüne katılım oranı nedir? Van ilinde kadın işsizlik oranı kaçtır? Bu oran Türkiye ortalamasına göre hangi düzeydedir?
4. Kadın işçilerin maruz kaldığı ücret eşitsizliği, mobbing ve işyerinde ayrımcılığa karşı ne tür denetim ve yaptırımlar uygulanmaktadır?
5. Türkiye genelinde meydana gelen iş cinayeti ve iş kazası sayısı kaçtır? Kadın işçilerin bu vakalardaki oranı nedir?
6. İş cinayetlerinin önlenmesine yönelik denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi için ne tür çalışmalar yapılmaktadır? Buna ilişkin görev yapan personel sayısı kaçtır? İşyerlerinin denetim oranı nedir?
7. 2026 yılının ilk üç ayında meydana gelen iş cinayetlerine ilişkin olarak yürütülen soruşturma sayısı kaçtır? Bu ölümlerin kaçında işverenlere yaptırım uygulanmıştır?
8. Göçmen işçilerin ve işçileştirilen çocukların maruz kaldığı iş cinayetlerine ilişkin özel bir eylem planı bulunmakta mıdır?
9. Kadın işsizliğini azaltmak ve güvenceli istihdamı artırmak amacıyla Van ili için özel bir program planlanmakta mıdır?
10. İşçilerinin emek hakkının ödenmemesi, geç ödenmesi veya eksik ödenmesi nedeniyle Bakanlığınıza yapılan başvuru sayısı kaçtır? Bu başvuruların il bazındaki verileri nelerdir?

11. İşçilerin sendikalaşma oranı Türkiye genelinde nasıldır? Sendikal örgütlenmenin önündeki engelleri kaldırmaya yönelik bir çalışmanız var mıdır?
12. İş cinayetlerinde sorumluluğu bulunan işverenlere uygulanan yaptırımlar nelerdir? Bu yaptırımların caydırıcılığına ilişkin bir değerlendirme yapılmış mıdır?
13. İş kazası ve meslek hastalıklarının tespiti ve raporlanmasındaki eksikliklerin giderilmesine yönelik bir reform planı bulunmakta mıdır?
14. İş cinayetlerini önlemek, güvenceli istihdamı artırmak ve bölgesel eşitsizlikleri azaltmak amacıyla Van ili için özel bir program hazırlanması planlanmakta mıdır?
15. Van'da özellikle tarım, inşaat ve hizmet sektörlerinde çalışan işçilerin sosyal güvenceye erişimini artırmak için hangi çalışmalar yürütülmektedir?